የኢዴፓ የምርጫ ማንፌስቶ 2002 ዓ.ም

ዛሬም ይቻላል!!!

ኢዴፓ የዛሬውና የወደፊቱ ፓርቲ!

የኢዴፓ የምርጫ ማንፌስቶ 2002 ዓ.ም

መግቢያ፤

አገራችን ኢትዮጵያ ከብዙዎቹ የዓለማችንና የአፍሪካ አገሮች በተለየ የረዥም ጊዜ ታሪክ ያላት አንጋፋ አገር ብትሆንም የታሪኳ አብዛኛው ክፍል በእርስ በርስ ጦርነትና ግጭት የተሞላ ሆኖ አልፏል፡፡ የኢትዮጵያ የአገር ምስረታ ሂደት፤ በአንድ በኩል በኃይልና በመስፋፋት እንቅስቃሴ፤ በሌላ በኩል ደግሞ በተለያዩ የአንድነትና አብሮ የመኖር መስተጋብሮች ብዙ ፈተናዎችን አልፎ ዛሬ ላይ የደረሰ ቢሆንም፣ አገሪቱ በሁለንተናዊ መልኩ ከእድሜዋ ጋር የሚመጣጠን የዕድገት ደረጃ ላይ መድረስ አልቻለችም፡፡ የ21ኛው ክፍለ ዘመኗ ኢትዮጵያ ከብዙ ከኋላዋ ከተፈጠሩ አገሮች በተለየና በባሰ የፖለቲካ መቻቻልና መረጋጋት የሌለባት፣ በከፋ የድህነት አረንቋ ውስጥ የምትገኝና የተለያዩ ማህበራዊ ቀውሶች የተንሰራፉባት አገር ሆናለች፡፡

በአገራችን ዘመናዊ የፖለቲካ እንቅስቃሴ ከተጀመረ በርካታ አሰርት ዓመታት ያስቆጠረ ቢሆንም፣ ከንጉሡ ዘመን ውድቀት በኋላ ጥንታዊውን የአገራችን የፖለቲካ አስተሳሰብ ተክቶ የቀጠለው የግራ ፖለቲካ በመሆኑ የተረጋጋና ዘላቂነት ያለው የፖለቲካ ሥርዓት በአገራችን እስካሁን ሊፈጠር አልቻለም፡፡ በአንድ በኩል የግራ ፖለቲካ በሂደትና በመቻቻል ሳይሆን በስር ነቀል አብዮታዊ ለውጥና በአንድ ፓርቲ ፍጹማዊ የበላይነት የሚያምን በመሆኑ፤ በሌላ በኩል ደግሞ ከ1960ዎቹ ጀምሮ እስከ ዛሬ ድረስ የአገሪቱን ፖለቲካ በገዥነትም ሆነ በተቃዋሚነት በበላይነት ተቆጣጥረውት የሚገኙት ኃይሎች በግራ ፖለቲካ አስተሳሰብ ተኮትኩተው ያደጉ የአንድ ትውልድ አባላት በመሆናቸው ምክንያት ፖለቲካችን ወደ አዲስና ጤናማ ምዕራፍ መሸጋገር ተስኖት እየተንገዳገደ ይገኛል፡፡ በ1960ዎቹ የግራ ፖለቲካ አራማጆች የበላይነት ዘመኑንና ዕድሉን የተቀማው አዲሱ ትውልድ በፖለቲካ ሂደቱ የጐላ ሚና ሊኖረው ባለመቻሉም የወቅቱ የአገራችን ፖለቲካም ሆነ ፖለቲከኞች ባለፈው የመጠፋፋት የፖለቲካ ባህልና ታሪክ ተቀይደው ለዛሬዋና ለነገዋ ኢትዮጵያ የሚመጥን አዲስና ተስፋ ሰጭ ራዕይ ይዘው መምጣት አልቻሉም፡፡

ከዚህ መሠረታዊ የፖለቲካ ችግር በመነጨ የአገራችን ፖለቲካ "ገዥ ፓርቲና" "ተቃዋሚ" በሚሉ ሁለት ጐራዎች፤ ነገር ግን እርስ በርሱ ተመጋጋቢና ተደጋጋፊ የሆነ አንድ ዓይነት የጽንፈኝነት ባህል ባላቸው የፖለቲካ ኃይሎች ቁጥጥር ስር በመውደቁ የኢትዮጵያ ሕዝብ የተሻለና አዲስ አማራጭ የሚያገኝበት ዕድል እስከ ዛሬ ድረስ ተነፍጐት ኖሯል። ይህንን የአገራችንን መሠረታዊ የፖለቲካ ችግር የተገነዘበው ኢዴፓ፣ ባለፉት አምስት ዓመታት ገዥው ፓርቲም ሆነ ሌሎች ተቃዋሚ ፓርቲዎች ከሚያራምዱት የፅንፈኝነት አቋም ራሱን በማራቅ አገራዊ መግባባትንና መቻቻልን የሚያጠናክር በምክንያታዊነትና በሐቀኝነት ላይ የተመሠረተ የሦስተኛ አማራጭነት የፖለቲካ ስልት ሲያራምድ ቆይቷል።

የኢትዮጵያዊያን ዴሞክራሲያዊ ፓርቲ (ኢዴፓ) ዘንድሮ በሚካሄደው አገር አቀፍ ምርጫ በአገራችን የፖለቲካ ታሪክ ለመጀመሪያ ጊዜ "ዛሬም ይቻላል! ኢዴፓ የዛሬውና የወደፊቱ ፓርቲ!" በሚል መሪ ቃል እራሱን 3ኛ አማራጭ አድርጐ ለምርጫ ቀርቧል። የኢዴፓ የ3ኛ አማራጭነት ሚና ከሁሉም በላይ በፓርቲው የትግል ስልትና አቀራረብ አዲስነት የሚገለፅ ሲሆን፣ በሚያራምዳቸው የተለያዩ አገራዊ አጀንዳዎች ምክንያታዊነት ዙሪያም ይንፀባረቃል። በዚህ የኢዴፓ የ3ኛ አማራጭነት ሚና ሕዝቡ በተለይም አዲሱ ትውልድ እስካሁን ከነበረው "ገዥ ፓርቲ" እና "ተቃዋሚ" ከሚል ሁለት የጠበበ የጐራ አማራጭ ወጥቶ ለራሱና ለአገሩ ኢትዮጵያ የዛሬና የወደፊት ዕጣ ፋንታ የሚበጀውን ፓርቲ አማራጭ ኃሳብን መሠረት አድርጐ እንዲመርጥ እድል ይፈጥርለታል። ከዚህ እምነት በመነሳት ኢዴፓ ዘንድሮ በአገራችን በሚካሄደው ብሔራዊ ምርጫ የዛሬውና የወደፊቱ ትውልድ ተመራጭ ፓርቲ ያደርጉኛል ብሎ የሚያምንባቸውን አማራጭ ፖሊሲዎቹን፣ ስልቶቹንና በተለያዩ አገራዊ አጀንዳዎች ዙሪያ የሚያራምዳቸውን አቋሞች በዚህ የምርጫ ማንፌስቶ እንደሚከተለው ይዞ ቀርቧል።

1. ዓላማ፤

የኢዴፓ የፖለቲካ ዓላማ የእያንዳንዱን ዜጋ የግልና የቡድን መብት ለማስከበር የሚያስችል የሊበራል ዴሞክራሲ አስተሳሰብ የነገሠባት ኢትዮጵያን መገንባት ነው። የኢኮኖሚ ዓላማው ደግሞ የነፃ-ገበያ ሥርዓት የሰፈነባትና ሁሉም የአገሪቱ ዜጋ በየደረጃው ተጠቃሚ የሆነባት የበለጸገች ኢትዮጵያን መገንባት ነው። ኢዴፓ ከእነዚህ መሠረታዊ የፖለቲካና የኢኮኖሚ ዓላማዎች በመነጨም ኢትዮጵያ በሁለንተናዊ መልኩ መልካም አስተዳደርና ማህበራዊ ፍትህ የነገሠባት አገር እንድትሆን ይታገላል።

2. የኢዴፓ የዓላማ ማስፈፀሚያ ስልት፤

ኢዴፓ በኢትዮጵያ የፖለቲካ፣ የኢኮኖሚና ማኅበራዊ ዓላማዎቹ በሰከነና ዘላቂነት ባለው መልኩ እንዲፈጸሙ የሚያስችል ስልት ያራምዳል፡፡ ስልቱ ከአገሪቱ ተጨባጭ ሁኔታ ጋር በሚጣጣም ሁኔታ የተለዋዋጭነትና የተፈጻሚነት (Pragmatic) ባህሪ ያለው እንዲሆን ይደረጋል፡፡ የፓርቲው የአፈጻጸም ሥልት የፓርቲውን የአጭር ጊዜ መነሻና የእሩቅ ጊዜ መድረሻ ግብ ለያይቶ የሚያይ ሲሆን አገሪቱ በፖለቲካና በኢኮኖሚ ረገድ የምትገኝበትን የሽግግር ደረጃ በአግባቡ ግምት ውስጥ ያስገባ ይሆናል፡፡

3. ኢዴፓ የቅድሚያ ትኩረት የሚሰጠው የኅብረተሰብ ክፍል፤

ኢዴፓ የሊበራል ዴሞክራሲ መስመርን የሚከተል ፓርቲ እንደመሆኑ መጠን ለእያንዳንዱ ዜጋ መብትና ጥቅም መከበር ይታገላል፡፡ ሆኖም የዛሬዋም ሆነች የነገዋ ኢትዮጵያ አጠቃላይ ዕጣ-ፈንታ ሊወሰን የሚችለውና የሚገባው በወጣቱ ትውልድ ስለሆነ፤ ኢዴፓ በቅደም ተከተል በሚተገብራቸው ኢኮኖሚያዊ፣ ማኅበራዊና ፖለቲካዊ ጉዳዮች ለወጣቱ የኅብረተሰብ ክፍል ልዩና ቅድሚያ ትኩረት ይሰጣል፡፡ ኢዴፓ በአሁኑ ወቅት አገሪቱ ወደተሻለ ፖለቲካዊም ሆነ ኢኮኖሚያዊ ደረጃ መሸጋገር ያልቻለችው የ1960ዎቹና ከግራ ፖለቲካ አስተሳሰብ ጋር አብሮ ያደገው ትውልድ ለረዥም ጊዜ የአገሪቱን ዕጣ-ፈንታ በመወሰን ረገድ የወሳኝነቱን ድርሻ ይዞ በመቀጠሉ ነው የሚል ጽኑ እምነት ስላለው ይህ ሁኔታ ተለውጦ በከተማና በገጠር የሚኖረው አዲሱ ወጣት (ወንድ ሆነ ሴት) ትውልድ በአገሪቱ በሁሉም መስክ የበላይነቱንና የወሳኝነቱን ድርሻ ለመያዝ የሚያስችል አቅጣጫ ይከተላል፡፡

ያለፈውን ትውልድ በጐ ልምዶችና ተመክሮዎች በአግባቡ የመጠቀሙ አስፈላጊነት እንደተጠበቀ ሆኖ፤ በአንድ በኩል ህጻናትና ታዳጊ ወጣቶች በሁለንተናዊ መልኩ ብቁና አገር ወዳድ ዜጋ ሆነው የሚያድጉበትን ሁኔታ በማመቻቸት፣ በሌላ በኩል ደግሞ በአሁኑ ወቅት ከ20 እስከ 45 ዓመት የዕድሜ ክልል ውስጥ የሚገኘው ለሥራ ብቁ የሆነው ትውልድ ሙሉ በሙሉ ወደ ስራ ዓለም ገብቶ የአገሪቱ ዋና አንቀሳቃሽ ኃይል እንዲሆን የሚያስችሉ ተግባራትን በስፋትና በቀዳሚነት ያከናውናል፡፡ በወጣትነት ዘመናቸው አገራቸውን በተለያየ መስክ ላገለገሉ የእድሜ ባለፀጋ ዜጐች ሊሰጥ የሚገባው

ሁለንተናዊ ትኩረትና እንክብካቤ እንደተጠበቀ ሆኖ፣ እስከ 30 ዓመት የሚገኘውና ረጅም የስራ ዕድሜ ያለው ወጣት ትውልድ በኢዴፓ ልዩና ከፍተኛ ትኩረት የሚያገኝ የኅብረተሰብ ክፍል ይሆናል፡፡ ይህንን ዓላማ በብቃት ለመተግበር ይቻል ዘንድም ኢዴፓ ከፓርቲ አባልነት እስከ አመራር ደረጃ ድረስ ከ90 በመቶ ባላነሰ መጠን በወጣቱ ትውልድ የተገነባ ፓርቲ የመሆኑን እውነታም የበለጠ አጠናክሮ የሚቀጥልበት ይሆናል፡፡

4. የኢዴፓ የ3ኛ አማራጭነት ሚና የሚገለፅባቸው አጠቃላይ የትግል ስልቶች፤

4.1 ኢዴፓ፤ በእስካሁኑ የአገራችን የፖለቲካ ባህል ከተለመደው በጭፍን የመደገፍና በጭፍን የመቃወም ጤናማ ያልሆነ የፖለቲካ ባህል ነፃ በሆነ መንገድ ፖለቲካን በምክንያታዊነት ያራምዳል፡፡ በአደጉትና በሰለጠኑት አገሮች እንደሚታየው በእኛም አገር አንድ የፖለቲካ ኃይል ከሌላው የተሻለ ለአገርና ለሕዝብ ጥቅም የቆመ መሆኑን ለማሳየት መሞከር የሚገባው ሌሎችን በጥላቻ በማየትና በጠላትነት በመፈረጅ ሳይሆን የራሱን አማራጭ ሃሳቦች ለሕዝብ አቅርቦ በማሳመን መሆን ይገባዋል ብሎ ኢዴፓ ያምናል፡፡ አንድ ሐሳብ ከማንም ይምጣ ከማን ለአገርና ለሕዝብ የሚጠቅም ሆኖ እስከተገኘ ድረስ በኢዴፓ ይደገፋል፡፡ ሐሳቡ ለአገርና ለሕዝብ የማይጠቅም ሆኖ ከተገኘ ደግሞ በኢዴፓ ይነቀፋል፡፡ ኢዴፓ በትግሉ ሂደት በሁሉም አገራዊ ጉዳዮች ላይ በምክንያት የተደገፉ የራሱን አማራጭ ሐሳቦች እያቀረበ ጨዋና ሥልጡን ትግል ያካሂዳል፡፡

4.2 ኢዴፓ፤ የአገራችን ፖለቲካ ከእንግዲህ ከጥላቻ፣ከኩርፊያና ከስሜታዊነት ባህሪ ተላቆ በምትኩ የመደማመጥ፣ የመቻቻል፣ የመደራደር፣ እውቅና የመስጠትና በጋራ ጉዳዮች ዙሪያ አብሮ የመስራት የፖለቲካ ባህል እንዲጐለብት ይታገላል፡፡ ለዚህ ዓይነቱ የፖለቲካ ባህል መጀመርና መጠናከርም ቀዳሚ አርዓያና ምሳሌ ሆኖ ይቀርባል፡፡

4.3 ኢዴፓ፤ እንደአመችነቱ ቦታና ጊዜ እየመረጠ ሳይሆን የመደራጀት መብት ከአገሪቱ ህገ-መንግሥት እስካልተፋቀ ድረስ በማንኛውም ወቅትና ሁኔታ

ሰላማዊ ትግልን ብቸኛ የትግል ስልት አድርጐ ያራምዳል፡፡ ኢዴፓ ሰላማዊ ትግልን ብቸኛ የትግል ስልት አድርጐ ከማራመዱ በተጨማሪ ከሰላማዊ ትግል ውጭ የሚካሄድን ማናቸውም ዓይነት የአመፅና የጦርነት አማራጭ በግልፅ ያወግዛል፡፡

4.4 ኢዴፓ፤ ለሕግ የበላይነት፣ ነጻነታቸው ለተረጋገጠ ተቋማት ግንባታና ለዴሞክራሲያዊ ባህል ግንባታ ሂደት ልዩ ትኩረት የሚሰጥ የትግል እንቅስቃሴ ያደርጋል፡፡ በአንድ በኩል ለአገሪቱ ሕጐችና ተቋማት ተገቢውን አክብሮትና ዕውቅና እየሰጠ፤ በሌላ በኩል ደግሞ ምክንያታዊ ትችትና ተቃውሞ እያቀረበ ድክመትና ችግር የሚታይባቸው የአገሪቱ ሕጐችና ተቋማት ተገቢ ማሻሻያና ለውጥ እየተደረገባቸው ዴሞክራሲያዊ ሂደቱ ቀጣይነት ያለውና የበለጠ ጠንካራ እንዲሆን የሚያስችል ትግል ያደርጋል፡፡

4.5 ኢዴፓ፤ በአገሪቱ ለሚታዩ ሁለንተናዊ ችግሮች ሁልጊዜ በሥልጣን ላይ የተቀመጡ መንግሥታትንና ሌሎች የፖለቲካ ኃይሎችን ብቸኛ ተጠያቂ አድርጐ የመመልከት መርህን አይከተልም፡፡ ኢዴፓ ድርሻችን የተለያየ መጠን ያለው ቢሆንም የአገሪቱ የፖለቲካ ኃይሎች ሁላችንም የአገሪቱ ችግሮች አካል እንደመሆናችን መጠን፤ ሁላችንም የወደፊቱ የአገሪቱ ችግሮች የመፍትሔ አካል መሆን እንችላለን ብሎ ያምናል፡፡ ኢዴፓ የኢትዮጵያ የፖለቲካ ኃይሎች በመካከላችን ልዩነቶች ያሉ መሆናቸው እንደተጠበቀ ሆኖ በጋራ አገራዊ ጉዳዮቻችን ዙሪያ በጋራ መስራት እስካልቻልን ድረስ የምንመኛትን ኢትዮጵያ መገንባት አዳጋች መሆኑን ይገነዘባል፡፡

4.6 ኢዴፓ- ወቅታዊ በሆኑ ተለዋዋጭ ፖለቲካዊ ስሜቶች በሚፈጠሩ የሕዝብ አስተያየቶች (Public opinion) እና ዘላቂ በሆነ የሕዝብ ፍላጐትና ጥቅም መካከል ያለውን መሠረታዊ ልዩነት በውል የሚገነዘብ ፓርቲ ነው፡፡ ስለሆነም በሕዝብ ዘንድ ጊዜያዊ ድጋፍና ተወዳጅት ለማግኘት ሲል ያለበቂ ጥናትና መረጃ በስሜት በመነሳት “ሕዝብ ምን ለማዳመጥ ይፈልጋል?” የሚል የእወደድ ባይነት (Populist) ፖለቲካ ከማራመድ እራሱን ያርቃል፡፡ ከሕዝብ የሚነሱ ጥያቄዎችን በቂ ጊዜ ወስዶና ጥናት አድርጐ ከተጨባጭ ሁኔታው

ጋር የሚጣጣም መፍትሄ ለአገሪቱ ችግሮች ያቀርባል። አገርንና ሕዝብን በዘላቂነት የሚጠቅም ሆኖ እስካገኘው ድረስም ጊዜያዊ የሕዝብ ትችትና ተቃውሞን በፀጋ በመቀበል ጭምር የኃቀኝነት ፖለቲካን በጽናትና በድፍረት ያራምዳል። ከልቡ ባላመነበት ጉዳይ አስመሳይ አቋም በማራመድ ጊዜያዊ ተወዳጅነትን ለማግኘት ከመሞከር ይልቅ ለአገርና ለሕዝብ ይጠቅማል ብሎ ያመነበትን አስተሳሰብ በድፍረት በማራመድ ከመሸበት የማደርን አቋም ያራምዳል።

4.7 ኢዴፓ፤ በእስካሁኑ የአገራችን የፖለቲካ ባህል እንደተለመደው ተቀናቃኝ ኃይልን ተገቢ ባልሆነ ፍረጃ፣ በሴረኝነት፣ በስም ማጥፋትና በአሉባልታ ዘመቻ የማጥቃት ስልትን አያራምድም። ይህንን ዓይነት ተገቢ ያልሆነ ስልት በመጠቀም ሊያጠቁት የሚሞክሩ የፖለቲካ ኃይሎችን ግን በመረጃ የተደገፈ ግልጽ ክርክርና ትችት በማቅረብ፣ በአጀንዳ ጥራትና በሐሳብ የበላይነት ለማሸነፍ የሚያበቃውን ትግል በጽናት ያካሂዳል።

4.8 ኢዴፓ፤ ከዚህ በላይ የተዘረዘሩ የ3ኛ አማራጭነት ሚናው መገለጫዎች የሆኑ የትግል ስልቶቹ የመጨረሻ ግብ ሰላማዊ የሥልጣን ሽግግር በአገሪቱ ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ በጽኑ መሠረት ላይ እንዲተከል ማድረግ ነው ብሎ ያምናል። የኢዴፓ የሰላማዊ ትግል የመጨረሻ ግብ በአገራችን ፖለቲካ የመንግሥት ሥልጣን በጠበንጃና በኃይል የሚያዝበት አዙሪት ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ ተበጥሶ ሕዝቡ በሰላማዊ፣ ነጻና ፍትሃዊ ምርጫ ብቻ የራሱን አስተዳደር የሚመርጥበትና የሚሽርበት ዘላቂነት ያለው ዴሞክራሲያዊ ሥርዓት በኢትዮጵያ እንዲሰፍን ማደረግ ነው።

በአጠቃላይ፤ ኢዴፓ ከሚያራምዳቸው ፖለቲካዊና ኢኮኖሚያዊ አጀንዳዎቹ በላይ ከገዥው ፓርቲም ሆነ ከአብዛኛዎቹ ተቃዋሚ ፓርቲዎች በተለየ ሁኔታ የተሻለ የሚያደርጉት እነዚህ የ3ኛ አማራጭነት ስልቶቹ ናቸው። ኢዴፓ እነዚህን ስልቶች በንድፈ-ሃሣብ ደረጃ ከመቀበልም በላይ በተግባር እየፈፀማቸው የሚገኝ በመሆኑ በአንድ አገር አዲስ የፖለቲካ ባህል ቀድሞ ጀማሪና ተዋናይ በመሆን ሊከፈል የሚገባውን መስዋዕትነት እየከፈለ ይገኛል። ከአገራችን አሮጌ የፖለቲካ ባህልና ከግራ ፖለቲካ

አስተሳሰብ ጋር ተጣብቶ ያደገው የአገራችን የፖለቲካ ኃይል በቀላሉ ከጥላቻና ከመጠፋፋት የፖለቲካ ባህሉ ሊላቀቅ አይችልምና ይህ ነባራዊ ሁኔታ የኢዴፓን ትግል ከባድና መራራ እንደሚያደርገው አስቀድሞ የሚገመት ነው፡፡ ይሁን እንጂ የዛሬውና የመጭው ትውልድ ፖለቲካ ከዚህ ዓይነቱ የምክንያታዊነት ፖለቲካ ውጭ ሊሆን አይገባውም ብሎ ስለሚያምን ኢዴፓ ራሱን የዛሬውና የነገው ትውልድ ተመራጭ ፓርቲ አድርጐ አቅርቧል፡፡ የሚያራምደው የምክንያታዊነት ፖለቲካ የትውልዱ ባህሪ መገለጫ ሆኖ በአገሪቱ ፖለቲካ የበላይነቱን እስከሚይዝ ድረስም የጀመረውን ትግል አጠናክሮ ይቀጥላል፡፡

5. ኢዴፓ ለመንግሥት ሥልጣን ሲበቃ በቅደም ተከተል ቀዳሚ ትኩረት ሰጥቶ የሚተገብራቸው አጀንዳዎች፤

ኢዴፓ ግንቦት 15 ቀን 2002 ዓ.ም በአገራችን በሚካሄደው አገራዊ ምርጫ የሕዝብን ይሁንታ አግኝቶ ከተመረጠ በአገሪቱ ዘላቂ የፖለቲካ መረጋጋት ለመፍጠር፣ ቀጣይነት ያለውና በየደረጃው የሚገኘውን የኅብረተሰብ ክፍል ተጠቃሚ የሚያደርግ የኢኮኖሚ ዕድገት ለማምጣትና ማህበራዊ ደህንነትን በአገሪቱ ለማስፈን የሚያስችሉት የተለያዩ አማራጭ አጀንዳዎችን ይዞ ቀርቧል፡፡ ኢዴፓ በዘንድሮው ምርጫ ይዟቸው የቀረበው አጀንዳዎች ሁሉንም አገራዊ ችግሮች የሚዳስሱ ቢሆንም ከቅደም ተከተል አኳያ፡-

1ኛ ትኩረት፤ ኢኮኖሚያዊ ጉዳዮች

2ኛ ትኩረት፤ ማህበራዊ ጉዳዮች

3ኛ ትኩረት፤ ፖለቲካዊ ጉዳዮች በቅደም ተከተል የሚይዙ ይሆናል፡፡

የመጀመሪያ ቀዳሚ ትኩረት ከተሰጣቸው ኢኮኖሚያዊ ጉዳዮች መካከልም የሚከተሉት ሦስት ጉዳዮች በቅደም ተከተል ቀዳሚውን ትኩረት ያገኛሉ፡፡ እነሱም፤-

1ኛ ትኩረት፤ የኑሮ ውድነትን ማቃለል፣
2ኛ ትኩረት፤ ለዜጐች ሰፊ የሥራ ዕድል መፍጠር፤
3ኛ ትኩረት፤ ረሃብን ማስወገድና ድህነትን መቀነስ ናቸው፡፡

በሁለተኛ ደረጃ ትኩረት ከተሰጣቸው ማህበራዊ ጉዳዮች መካከልም የሚከተሉት አምስት ጉዳዮች በቅደም ተከተል ቀዳሚውን ትኩረት ያገኛሉ፡፡ እነሱም፤

1ኛ ትኩረት፤ የትምህርት አገልግሎትን በስፋትና በጥራት ማዳረስ፤
2ኛ ትኩረት፤ የጤና አገልግሎትን በስፋትና በጥራት ማዳረስ፤

3ኛ ትኩረት፤ በመንግሥት አገልግሎት አሰጣጥ ዙሪያ የሚታዩ ቢሮክራሲያዊ ውጣ ውረዶችን፣ ሙስናንና ብክነትን ማስወገድ፤
4ኛ ትኩረት፤ የመኖሪያ ቤት ችግርን መፍታት፤
5ኛ ትኩረት፤ ለአካባቢ ደህንነት ጥበቃ ሰፊ ትኩረት መስጠት ናቸው፡፡

በሦስተኛ ደረጃ ትኩረት ከተሰጣቸው የፖለቲካ ጉዳዮች መካከል የሚከተሉት አራት ጉዳዮች በቅደም ተከተል ቀዳሚውን ትኩረት ያገኛሉ፡፡ እነሱም፤-

1ኛ ትኩረት፤ ሰላምና መረጋጋትን ማስፈን፤
2ኛ ትኩረት፤ ብሔራዊ መግባባትን በመፍጠር የአገሪቱን አንድነት ማጠናከር፤
3ኛ ትኩረት፤ የሕግ የበላይነትን በማረጋገጥ ሰብዓዊና ዴሞክራሲያዊ መብቶችን ማክበር፤
4ኛ ትኩረት፤ ለአገሪቱ አንድነት መጠናከርና ለተሻለ የኢኮኖሚ ዕድገት የሚበጁ ሕገ-መንግሥታዊ ማሻሻያዎችን ማድረግ ናቸው፡፡

ከእነዚህ ፖለቲካዊ ጉዳዮች ውስጥ የመጀመሪያውን ትኩረት የሚያገኘው የሰላምና መረጋጋት ጉዳይ ለሁሉም አጀንዳዎች ተፈጻሚነት ወሳኝና የመጀመሪያ ቅድመ-ሁኔታ በመሆኑ በማንኛውም ጊዜና ሁኔታ በፓርቲው ቋሚ ትኩረት አግኝቶ የሚተገበር አጀንዳ ይሆናል፡፡

5.1 ኢኮኖሚያዊ ጉዳዮች፤

5.1.1 የኑሮ ውድነትን ለማቃለል የሚወሰዱ እርምጃዎች፤

የኢዴፓ የመጀመሪያ ቀዳሚ እርምጃ በአሁኑ ወቅት በአገራችን የተንሰራፋውንና የሕዝቡን የእለት ተዕለት ኑሮ እጅግ መራራ ያደረገውን የኑሮ ውድነት ማቃለል ይሆናል፡፡ የኑሮ ውድነቱን ለማቀላል የሚከተሉትን እርምጃዎች ይወስዳል፡፡

ሀ. ባለፉት ሦስት ዓመታት እንደገና ወደኋላ ሊመለስ በማይችል መጠን ካደገው የኑሮ ውድነት ጋር የተመጣጠነ የደመወዝ ጭማሪ ለመንግሥት ሰራተኞችና ለጡረተኞች (የመከላከያ ሰራዊት አባላትን ጨምሮ) በየደረጃው ይደረጋል፡፡ የመንግሥት ሠራተኞች የመነሻ የወር ደመወዝ (Minimum Salary) ወደ 500 ብር ከፍ እንዲል የሚያደርግ ሲሆን የሁሉም ጡረተኞች ዝቅተኛ ክፍያ ከ400 ብር ያላነሰ እንዲሆን ይደረጋል፡፡

ለ. በግል ድርጅቶች በቋሚነትም ሆነ በጊዜያዊነት ተቀጥረው ለሚሰሩ ዜጐች ከወቅቱ የኑሮ ውድነት ጋር የሚመጣጠን አዲስ የመነሻ ደመወዝ (Minimum Salary) ይወሰናል፡፡ ዝቅተኛው የወር ክፍያ ከ500 ብር ያላነሰ ይሆናል፡፡

ሐ. የመንግሥት የከፍተኛ ትምህርት ተማሪዎች በወጭ መጋራት አሰራር ከመንግሥት የሚመደብላቸው ገንዘብ ከወቅቱ የኑሮ ውድነት ጋር የሚመጣጠን እንዲሆን ለማድረግ የሚያስችል አሰራር ይዘረጋል፡፡

መ. አትራፊ የሆኑ የመንግሥት አገልግሎት ሰጭ ተቋማት (ቴሌ፣ መብራት ኃይልና ውሃና ፍሳሽን የመሳሰሉ) ለአገልግሎታቸው የሚጠይቁት ክፍያ ከሕዝቡ የመግዛት አቅም ጋር የተመጣጠነ እንዲሆን ይደረጋል፡፡ በተለይም የወር ገቢያቸው ከአንድ ሺህ ብር በታች ለሆኑና አገልግሎቶቹን በአነስተኛ መጠን ለሚጠቀሙ ዜጐች የተለየና ዝቅተኛ የሆነ የታሪፍ ቀመር እንዲኖር ይደረጋል፡፡

ሠ. የነዳጅ ዋጋ በዓለም ገበያ በበርሜል ከ70 ዶላር በላይ ጭማሬ በሚያሳይበት ወቅት መንግሥት ኅብረተሰቡን በጊዜያዊነት የሚደጉምበት አሰራር እንዲኖር ይደረጋል፡፡ የትራንስፖርት ዋጋን የሚቀንሱ ሌሎች ተመሳሳይ እርምጃዎች ይወሰዳሉ፡፡

ረ. በአገራችን የተከሰተው የኑሮ ውድነቱ እስኪረጋጋ ድረስ በዝቅተኛ የኑሮ ደረጃ ላይ የሚገኘውን የኀብረተሰብ ክፍል ከፍተኛ ወጭ በሚጠይቁ የምግብ ፍጆታዎች፣ ሸቀጦችና የአገልግሎት ክፍያዎች ላይ ከፍተኛ የቀረጥ ቅነሳ ይደረጋል፡፡ መንግሥት የተደረገው ቅናሽ በትክክል ተፈጻሚ መሆኑን የሚያረጋግጥ ጥብቅ የአሰራር ስልት ይከተላል፡፡

ሰ. አብዛኛው በመካከለኛና በዝቅተኛ የኑሮ ደረጃ ላይ የሚገኘው ሕዝብ የሚጠቀምባቸው (የተዘጋጁና ያልተዘጋጁ) የምግብ ዓይነቶች ከተጨማሪ እሴት ታክስ (VAT) ሙሉ በሙሉ ነጻ እንዲሆኑ ይደረጋል፡፡

ሸ. ከኑሮ ውድነት ጋር ተያያዥነት ባላቸው ሌሎች አገልግሎቶችና ሸቀጦች ላይ በአሁኑ ወቅት የሚከፈለው 15 በመቶ የተጨማሪ እሴት ታክስ (VAT) ወደ 7.5 በመቶ እንዲቀንስ ይደረጋል፡፡

ቀ. በማንኛውም እቃና አገልግሎት ላይ የሚታዩ ተደራራቢ የተጨማሪ እሴት ታክስ ክፍያዎች ሙሉ በሙሉ እንዲወገዱ ይደረጋል፡፡

በ. የአመት ትርፋቸው ከ30 ሺህ ብር በታች የሆነ አነስተኛ ነጋዴዎች የትርፍ ግብር አሁን ካለው 30 በመቶ ወደ 15 በመቶ ዝቅ እንዲል ይደረጋል፡፡

ተ. ተገቢ ያልሆነ ትርፍ ለማግኘት ሲሉ የኑሮ ውድነቱን በሚያባብስ ተግባር ላይ በሚሰማሩ ነጋዴዎች ላይ መንግሥት ጥብቅ የቁጥጥር፣ የክትትልና የቅጣት እርምጃ እንዲወስድ የሚያስችለው አሠራር ይዘረጋል፡፡

ቸ. በግብርናው ዘርፍ በአነስተኛ ወጭ ከፍተኛ የምግብ እህል ምርት የሚገኝበት ስልት እንዲኖር ይደረጋል፡፡

ነ. የኑሮ ውድነትን ለማረጋገጥ የሚወሰዱ እርምጃዎች አርሶ አደሩን ሕዝብ የሚጐዳ ውጤት እንዳያስከትሉ ለማድረግ፣ የሚወሰዱት መፍትሔዎች የሸማቹን ሕዝብ የመግዛት አቅም የሚያጠናክሩ እንጂ የአርሶ አደሩን ሕዝብ የምርት ዋጋ በከፍተኛ መጠን የሚቀንሱ ወይም የሚያረክሱ በማይሆኑበት አግባብ እንዲፈጸሙ ይደረጋል፡፡

ኘ. የእህል ምርትንና የገጠርና የከተማው ሕዝብ በዕለት ተዕለት ኑሮው በፍጆታነት የሚጠቀምባቸው የተለያዩ ሸቀጣ ሸቀጦችን አቅርቦት በከፍተኛ መጠን የሚያሳድግ አሰራር ተግባራዊ ይደረጋል፡፡

አ. በመንግሥት የሚከናወኑ የልማት ስራዎች የገንዘብ ግሽበትን በማያባብሱበት አግባብ እንዲፈፀሙ ይደረጋል፡፡ በአጠቃላይም ከአገሪቱ አጠቃላይ ምርት የማይመጣጠን የገንዘብ መጠን ወደ ገበያ የማይገባበት ጥብቅ አሰራር እንዲኖር ይደረጋል፡፡

ከ. በጥናት ላይ የተመሠረቱ የአጭር፣ የመካከለኛና የረዥም ጊዜ የገንዘብና የፊዚካል ፖሊሲ ማሻሻያ እርምጃዎች እንዲወሰዱ ይደረጋል፡፡

ወ. በሚቀጥሉት አምስት ዓመታት የመንግሥት የፋይናንስ ጉድለት በአማካይ ከ3 በመቶ በታች እንዲሆን የሚያስችል አሰራር ተግባራዊ ይደረጋል፡፡

ገ. የመንግሥትንና የሕዝብን ገንዘብ የሚያስተዳድሩ የገንዘብ ተቋማትና የአክሲዮን ማኅበራት አደረጃጀትና አሠራር የአገሪቱን የማክሮ ኢኮኖሚ ደህንነት በሚያስጠብቅና የገንዘብ ግሽበትን መቆጣጠር በሚያስችል መልኩ እንዲካሄድ ይደረጋል፡፡

5.1.2 ከዚህ በላይ በተዘረዘሩትና የኑሮ ውድነትን ለማቃለል ተብለው በሚወሰዱ እርምጃዎች ምክንያት ሊከሰት የሚችልን የመንግሥት ገቢ መቀነስ ለማካካስ የሚወሰዱ እርምጃዎች፤

ሀ. እያንዳንዷን የሙስናና የብክነት ቀዳዳ የሚደፍን፣ የፖለቲካ ወገንተኝነትንና የዝምድና አሰራርን ወደ ዜሮ በሚጠጋ ከፍተኛ መጠን የሚቀንስ አሠራር በመዘርጋት የመንግሥት ገቢ እንዲጨምር ይደረጋል፡፡

ለ. በአሁኑ ወቅት በዝቅተኛ ደረጃ ላይ የሚገኘው የመንግሥት ታክስ የመሰብሰብ አቅም በከፍተኛ መጠን እንዲጠናከር በማድረግና ሁሉም ገቢ ያለው የአገሪቱ ዜጋ ታክስ የመክፈል ግዴታውን በአግባቡ እንዲወጣ የሚያስችል አሰራር በመዘርጋት የመንግሥት የታክስ መሠረትና ገቢ በሚቀጥሉት አምስት ዓመታት ቢያንስ በ200% እንዲያድግ ይደረጋል፡፡

ሐ. በተለያዩ የግብርና፣ የኢንዱስትሪና የአገልግሎት የኢንቨስትመንት ዘርፍ ለሚሰማሩ ባለሃብቶች ምቹ ሁኔታን በመፍጠር የመንግሥትን የታክስ መሠረትና መጠን በማሻሻል የመንግሥት ገቢ ለሚቀጥሉት አምስት ዓመታት ቢያንስ በ500% እንዲጨምር ይደረጋል፡፡

መ. አገሪቱ በውስጥ ጉዳዮቿና ከጐረቤቶቿ ጋር ባላት ግንኙነት አስተማማኝና ዘላቂ ሰላምና መረጋጋት እንድትፈጥር በማድረግ የመከላከያና የደህንነት ወጪ ለሚቀጥሉት አምስት ዓመታት በየአመቱ በ10 በመቶ እንዲቀንስ ይደረጋል፡፡

ሠ. በውጭ አገር ኑዋሪ የሆኑ ትውልደ ኢትዮጵያውያንና የውጭ ባለሃብቶች በአገሪቱ መዋዕለ-ንዋያቸውን በከፍተኛ መጠን ጥቅም ላይ እንዲያውሉ የሚያስችል ምቹ ሁኔታ በመፍጠር የውጪ ቀጥተኛ ኢንቨስትመንት (FDI) በሚቀጥሉት አምስት ዓመታት ቢያንስ በ500% እንዲያድግ ይደረጋል፡፡

ረ. አገሪቱ ውስጥ አስተማማኝ ሰላምና መረጋጋት በመፍጠር፣ ለቱሪዝም ኢንደስትሪ ምቹ ሁኔታ የሚፈጥር የመሠረተ ልማት ግንባታ በከፍተኛ መጠን የቱሪስት መስህብ ባለባቸው አካባቢዎች በማስፋፋትና የአገሪቱን በጐ የቱሪዝም ገጽታ ለዓለም በማስተዋወቅ በሚቀጥሉት አምስት ዓመታት ከዘርፉ የሚገኘው ገቢ ቢያንስ በ500% እንዲያድግ ይደረጋል፡፡

ሰ. በአገሪቱ ከንግድና ከኢንቨስትመንት ጋር የተያያዙ ቢሮክራሲያዊ ውጣ ውረዶች እንዲወገዱ በማድረግ፤ የባንኮች አሰራር ቀልጣፋ፣ ዘመናዊና ለሕዝብ ተደራሽ እንዲሆን በማድረግ፤ የአገሪቱን የግብይት ስርዓት ቀልጣፋና ዘመናዊ በማድረግ የመንግሥት ገቢ እንዲጨምር ይደረጋል፡፡

ሸ. በአንድ በኩል የአገሪቱን የኤክስፖርት ገበያ በማጠናከር፣ በሌላ በኩል ከውጭ በወደ አገር ውስጥ የሚገቡ ሸቀጦችን የሚተኩ ምርቶች በአገር ውስጥ እንዲመረቱ የሚያስችል ከፍተኛ ጥረት በማድረግ በሚቀጥሉት አምስት ዓመታት የአገሪቱ የውጭ ምንዛሬ ጉድለት በ50 በመቶ እንዲቀንስ ይደረጋል፡፡

ቀ. የአገሪቱን የሰብዓዊ መብት አያያዝ በማሻሻል፣ ዴሞክራሲያዊ ሥርዓትን በማጠናከርና የግልጽነትና የተጠያቂነት አሰራርን በማጠናከር በሚቀጥሉት አምስት ዓመታት አገሪቱ ከውጭ ድርጅቶችና መንግሥታት የምታገኘው እርዳታና ብድር ቢያንስ በ300% እንዲያድግ ይደረጋል፡፡

5.1.3 ለዜጐች ሰፊ የሥራ ዕድልን ለመፍጠር የሚወሰዱ እርምጃዎች፤

የእያንዳንዱ ዜጋ የግል ፍላጐት እንዲሟላም ሆነ አገራዊ ኢኮኖሚ በዘላቂነት እንዲያድግ በአንድ አገር በቂ የስራ ዕድል መኖር አለበት፡፡ ኢዴፓ ለወጣቱ ትውልድ የተለየ ትኩረት የሚሰጥ ፓርቲ ከመሆኑ አንጻር አዳዲስ የስራ ዕድሎች ተፈጥረው ወጣቱ

ትውልድ የአገሪቱ ኢኮኖሚ ዋና አንቀሳቃሽ ሞተር የመሆኑን ድርሻ በአግባቡ እንዲወጣ ለማስቻል የስራ ፈጠራ ጉዳይ ልዩ ትኩረት የሚሰጠው ይሆናል፡፡

በአሁኑ ወቅት በአገራችን ምን ያህል የስራ አጥ ቁጥር እንዳለ በትክክል የሚያሳይ መረጃ የሌለ ቢሆንም አንዳንድ ቀደም ሲል የተካሄዱ ጥናቶች እንደሚያሳዩት ከገጠሩ የአገራችን ሕዝብ ውስጥ ከ60 በመቶ በላይ፣ ከከተማው የአገራችን ሕዝብ ደግሞ ከ35 በመቶ ያላነሰው ዜጋ ስራ አጥ እንደሆነ ይገመታል፡፡ ይህ ሁኔታ ሳይለወጥ ስለድህነት ቅነሳም ሆነ ስለ አጠቃላይ የኢኮኖሚ ዕድገት ማውራት አስቸጋሪ ስለሚሆን ኢዴፓ ለመንግሥት ሥልጣን ሲበቃ ቀዳሚ ትኩረት ከሚሰጣቸው ዋና ዋና አንገብጋቢ ጉዳዮች ውስጥ አንዱ ዘላቂነት ያለው የስራ ፈጠራ ይሆናል፡፡ በቂ አዳዲስ የስራ ዕድሎች እንዲፈጠሩም የሚከተሉት እርምጃዎች ይወሰዳሉ፡፡

ሀ. የሥራ አጥ ቁጥርን በሚመለከት በአገራችን በቂ መረጃ የሌለ ስለሆነ ችግሩን በአግባቡ ለመፍታት የሚያስችል ከእያንዳንዱ ቀበሌ ጀምሮ እስከ አገር አቀፍ ደረጃ በስራ ላይ የሚገኙና የማይገኙ ዜጎችን መረጃ ለማግኘት የሚያስችል ጥናት በቅድሚያ ይካሄዳል፡፡ ጥናቱን በቋሚነት የሚያካሂድ መንግሥታዊ ተቋም እንዲቋቋም ይደረጋል፡፡

ለ. በመንግሥት የሚነደፉ የልማት ፖሊሲዎችና ስትራቴጂዎች አዳዲስ የስራ ፈጠራ ተልዕኮን በሚያሳኩበት ደረጃ እንዲዘጋጁ ይደረጋል፡፡ ለማንኛውም የኢንቨስትመንት መስክ መንግሥት የሚሰጣቸው ማበረታቻዎች ለስራ ፈጠራና መስፋፋት ቅድሚያ ለሚሰጡት መስኮች እንዲሆን ይደረጋል፡፡

ሐ. አዳዲስ የስራ ዕድል በመፍጠር ረገድ ከፍተኛውን ሚና ሊጫወቱ የሚችሉት የኢንዱስትሪና የአገልግሎት ዘርፎች በመሆናቸው አገሪቱ የምትከተለው የኢኮኖሚ ስትራቴጂ ግብርና መር የኢኮኖሚ ስትራቴጂ መሆኑ ቀርቶ የግብርና፣ የኢንዱስትሪና የአገልግሎት ዘርፉ የሚገባቸውን ተመጣጣኝ ትኩረት አግኝተው በሂደት የኢንዱስትሪና የአገልግሎት ዘርፉ የመሪነቱን ሚና የሚጨብጡበት የኢኮኖሚ ስትራቴጅ እንዲኖር ይደረጋል፡፡ በተመሳሳይ ሁኔታ ለስራ ፈጠራ መሠረት የሆኑት የአገሪቱ ትላልቅና አነስተኛ ከተሞች የሚገባቸውን ትኩረት እንዲያገኙ ይደረጋል፡፡

መ. ከፍተኛ የስራ መስክ በመፍጠር ረገድ አነስተኛና ጥቃቅን የኢንዱስትሪ ዘርፎች ከፍተኛ ሚና ያላቸው ቢሆንም፣ እነዚህ አነስተኛና ጥቃቅን የኢንዱስትሪ ዘርፎች ዘላቂ ህልውና ሊኖራቸው የሚችለው ምርቶቻቸውን የሚቀበሏቸው ሌሎች ዘርፎች ሲኖሩ ስለሆነ ይህንን ሚና ሊጫወቱ የሚችሉ የመካከለኛና ከፍተኛ የኢንዱስትሪ ዘርፎችም ከፍተኛ ትኩረት አግኝተው እንዲስፋፉ ይደረጋል፡፡

ሠ. ለማንኛውም በግልም ሆነ በማኅበር ለሚከፈቱና ከ10 ሰው በላይ መቅጠር ለሚችሉ የአነስተኛና ጥቃቅን የኢንዱስትሪ ዘርፎች መንግሥት ፈቃድ የመስጠት፣ የማምረቻ ቦታ የማዘጋጀት፣ ገበያ የማፈላለግ፣ ሥልጠና የመስጠትና በአነስተኛ ወለድ ብድር የመስጠት እገዛዎችን የሚያደርግ ሲሆን በዚህ ረገድ መንግሥት የሚሰጠው ድጋፍ ከሙስናና ከፖለቲካ ወገንተኝነት ፈጽሞ በፀዳ ሁኔታ እንዲፈፀም ይደረጋል፡፡

ረ. መደበኛ ላልሆኑ የስራ መስኮችና ዜጐች በግል የሥራ ፈጠራ የራሳቸው ቀጣሪ ለመሆን የሚያደርጉትን ጥረት መንግሥት ድጋፍ የሚያደርግበት አሰራር እንዲኖር ይደረጋል፡፡

ሰ. ኢትዮጵያን በመሰሉ ታዳጊ አገሮች የመሰረተ ልማት ግንባታ ሰፊ የስራ ዕድል የሚፈጥር መስክ በመሆኑ አሁን በበጐ ጅምር ላይ የሚገኘው የአገራችን የግንባታ እንቅስቃሴ ጉድለቶቹና ድክመቶቹ ተሟልተው የበለጠ ተጠናክሮ እንዲቀጥል ይደረጋል፡፡

በአጠቃላይ፣ ኢዴፓ ለሥልጣን ሲበቃ ለሚቀጥሉት ተከታታይ አምስት ዓመታት በአገር ደረጃ በየዓመቱ ከአንድ ሚሊዮን ያላነሱ አዳዲስ የስራ ዕድሎች እንዲፈጠሩ ያደርጋል፡፡

5.1.4 ረሃብን ለማስወገድና ድህነትን ለመቀነስ የሚወሰዱ እርምጃዎች፤

ከዚህ በላይ የጠቀስናቸው የኑሮ ውድነትን ለማቃለልና አዳዲስ የስራ እድሎችን ለመፍጠር የምንሰራቸው ስራዎች ረሃብን ለማስወገድና ድህነትን በወሳኝ መልኩ ለመቀነስ የሚያስችሉን ዋናዎቹ ተግባራት ቢሆኑም በተለይም ረሃብን የማስወገድ ስራ ይዋል ይደር ሳይባል ሊሰራ የሚገባው አንገብጋቢ አገራዊ ችግራችን ነው፡፡ ሌሎች

አካላት የሚያቀርቡትን መረጃ ለጊዜው ትተን በራሱ በመንግሥት መረጃ መሠረት በአገራችን በየዓመቱ በአማካኝ ከ 3.5 ሚሊዮን እስከ 6 ሚሊዮን ሕዝብ ድረስ ለረሃብ አደጋ ይጋለጣል። ይህ ችግር ልዩና ቀዳሚ ትኩረት አግኝቶ በረሃብ የመጠቃት ችግር ከአገራችን ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ በጥቂት ዓመታት ውስጥ ሊወገድ ይገባል ብሎ ኢዴፓ ያምናል። ችግሩን ለማስወገድም የሚከተሉት እርምጃዎች ይወሰዳሉ።

ሀ. የአርሶ አደሩ ሕዝብ የመሬት ባለቤትነት መብት ሙሉ በሙሉ እንዲረጋገጥ ይደረጋል።

ለ. አዳዲስና ሰፋፊ የእርሻ መሬቶች በከፍተኛ መጠን ጥቅም ላይ እንዲውሉ ይደረጋል።

ሐ. የሕዝብና የክልል መንግሥታትን ፈቃደኛነት መሠረት ያደረገ በክልሎች ውስጥና ክልል ዘለል ጭምር የሆነ የሰፈራ ፕሮግራም በስፋት ይካሄዳል።

መ. በአገሪቱ የኢኮኖሚ መዋቅራዊ ሽግግር በመፍጠር ዜጐች ከእጅ ወደ አፍ ከሆነውና ለዘመናት ለውጥ ካላመጣው የግብርና የስራ መስክ በከፍተኛ ፍጥነት እየወጡ በስፋት እንዲስፋፉ በሚደረገው የኢንዱስትሪና አገልግሎት ዘርፍ እንዲቀጠሩ ይደረጋል።

ሠ. አርብቶ አደሩ ኅብረተሰብ ዘመናዊ የከብት እርባታ ሥርዓት ውስጥ እንዲገባ የሚደረግ ሲሆን ፍቃደኛነቱን መሠረት ባደረገ ሁኔታ በከፍተኛ ፍጥነት ኑሮው ወደ ቋሚ ሰፋሪነት እንዲለወጥ ይደረጋል።

ረ. ከተደጋጋሚ የረሃብ አደጋ ለመዳን አንዱና ወሳኙ ስራ የአገሪቱን ግብርና በከፍተኛ መጠን ከዝናብ ጥገኝነት ነጻ ማውጣት ስለሆነ ከአነስተኛ እስከ ከፍተኛ ደረጃ የሚካሄድ የመስኖ ስራ በአገሪቱ የመሰረተ ልማት የግንባታ ስራ ውስጥ (ከመንገድ ግንባታ ቀጥሎ) ቀዳሚውን ስፍራ እንዲይዝ ይደረጋል።

ሰ. የአገሪቱን የሕዝብ ቁጥር ዕድገት ከአገሪቱ የኢኮኖሚ ዕድገት ጋር የተመጣጠነ እንዲሆን የሚያግዙ የተለያዩ እርምጃዎች ይወሰዳሉ።

ሸ. የአገሪቱ ግብርና ከጥራጥሬ ምርት በተጨማሪ በተለያዩ ለፍጆታና ለገበያ በሚውሉ የእንስሳት፣ የአትክልትና ፍራፍሬ ምርቶች ላይ እንዲያተኩር ይደረጋል።

ቀ. የሕዝቡ የአመጋገብ ሥርዓት እንዲሻሻልና የቁጠባ ባህሉ እንዲዳብር የሚያደርጉ የግንዛቤ ማስጨበጥና የማስተማር እርምጃዎች ይወሰዳሉ።

በ. ረሃብን ለማስወገድና ድህነትን ለመቀነስ በአገሪቱ የሚከናወኑ ተግባራት የሴቶችን ሁለንተናዊ አቅም በማጐልበትና የአካል ጉዳተኞችን ማኀበራዊና ኢኮኖሚያዊ አቅም በማጐልበት ረገድ ልዩ ትኩረት የሚሰጡ እንዲሆኑ ይደረጋል።

ተ. ዘመናዊና ሰፋፊ እርሻዎችን ለማልማት ለሚችሉ ባለሃብቶች መንግሥት የተለያዩ ማበረታቻዎችን በመስጠት ምቹ ሁኔታ እንዲፈጠር ይደረጋል። በመንግሥት እጅ የሚገኙና ምርት ማምረት ያቆሙ ሠፋፊ እርሻዎች በግል ባለሃብቶች እንዲያዙ ይደረጋል።

ቸ. በአጠቃላይ ድህነትን በወሳኝነት ለመቀነስ የሚያስችሉና የምዕተ ዓመቱን የልማት ግቦች በአገራችን ስኬታማ እንዲሆኑ የሚያስችሉ ጥረቶች ይደረጋሉ።

እነዚህን ተግባራት በብቃት በማከናወን በመጭዎቹ 5 ዓመታት ውስጥ አገሪቷ በአገር ደረጃ በምግብ እህል ምርት እራሷን ችላ ከውጭ ተመጽዋችነት ነጻ እንድትወጣ፤ በመጪዎቹ 10 ዓመታት ውስጥ ደግሞ እያንዳንዱ ቤተሰብና ዜጋ ከረሃብ አደጋ ነጻ እንዲሆን ይደረጋል።

5.1.5 በኢኮኖሚ ረገድ ትኩረት የሚሰጣቸው ሌሎች ልዩ ልዩ ጉዳዮች፤

ሀ. ለሙስና ተጋላጭ ናቸው በሚባሉ እንደ ጉምሩክ፣ አገር ውስጥ ገቢ፣ ፍርድ ቤት፣ ዐቃቤ ሕግ፣ ፖሊስ፣ ደህንነትና ኢሚግሬሽን፣ ጸረ ሙስና ኮሚሽን፣ መንገድ ትራንስፖርት፣ ደረጃ መዳቢና ማዘጋጃ ቤትን የመሳሰሉ የመንግሥት መስሪያ ቤቶች ውስጥ ተቀጥረው የሚሰሩ ሠራተኞች ከሌላው የመንግሥት ሰራተኛ በተለየ በልዩ የሥነ-ምግባር መመዘኛና ብቃት ተመርጠው የሚቀጠሩና ለኑሮአቸው በቂ የሆነ ደመወዝና ጥቅማ ጥቅም እንዲያገኙ የሚያደርግ አሠራር

የሚኖር ሲሆን፤ ይህንን ዓይነት ልዩ ጥቅም እያገኙ የሙስና ወንጀል ፈጽመው ሲገኙ ግን ከባድ ቅጣት እንዲጣልባቸው የሚያስችል ልዩ የሕግ ድንጋጌ እንዲኖር ይደረጋል።

ለ. የአገሪቱን የውጭ ምንዛሬ ግኝት በማጠናከር፣ ከፍተኛ የስራ ዕድል ለዜጐች በመፍጠርና የምግብ ምርትን በማሳደግ ረገድ ከፍተኛ ሚና ላላቸው የኢንቨስትመንት ዘርፎች ልዩ ማበረታቻ እንዲሰጥ ይደረጋል። ለእነዚህ የኢንቨስትመንት ዘርፎች የሚሰጠው ማበረታቻ መሬት በነጻ የመስጠት፣ የ5 ዓመት የታክስ እፎይታ የመስጠት፣ ከውጭ ወደ አገር ውስጥ የሚያስገቧቸውን ማሽነሪዎች ከቀረጥ ነጻ እንዲያስገቡ የመፍቀድና በሚያቀርቡት የፕሮጀክት አዋጭነት መመዘኛ የባንክ ብድር እንዲያገኙ ማድረግን የሚያካትት ይሆናል።

ሐ. በግሉ ዘርፍና በገበያ ውድድር የሚሸፈኑ የመንግሥት የልማት ድርጅቶች በፍጥነት ወደ ግል ይዞታነት እንዲዛወሩ ይደረጋል። በአንድ ጊዜ ወደ ግል ይዞታነት ሊዛወሩ የማይችሉ አንዳንድ የመንግሥት የልማት ድርጅቶችም ከፊል ስራቸውና አገልግሎታቸው ቀስ በቀስ ወደ የጋራና የግል ይዞታነት የሚዛወሩበት ሁኔታ ይመቻቻል።

መ. በአገሪቱ የነፃ ገበያ ሥርዓት ውስጥ የመንግስት ድርሻና ጣልቃ ገብነት በምን ሁኔታና እስከምን ድረስ እንደሚሆን በማያሻማና ግልጽ በሆነ ሁኔታ በህግ እንዲደነገግና እንዲታወቅ ይደረጋል።

ሠ. ከፖለቲካ ፓርቲዎች ጋር ቀጥተኛም ሆነ ተዘዋዋሪ ግንኙነት ያላቸው የንግድ ድርጅቶች በስም ብቻ ሳይሆን በተግባር ወደ ሕዝብ የጋራና የግል ይዞታነት እንዲዛወሩ ይደረጋል።

ረ. በኪራይ ቤቶች አስተዳደርና በቀበሌዎች ባለቤትነት የተያዙ የኪራይ ቤቶች ማኅበራዊ ቀውስ በማያስከትል መንገድ ወደ ግል ይዞታነት እንዲዛወሩ ይደረጋል፤ በማዛወሩ ሂደት በቤቶቹ ውስጥ ኗሪ የሆኑ ሰዎች በቅድሚያ ክፍያ ወይም በረዥም ጊዜ ብድር ቤቶቹን ቅድሚያ አግኝተው እንዲገዙ ይደረጋል።

ሰ. በደርግ ሥርዓት ንብረታቸው ያለአግባብ የተወረሰባቸው ዜጐች የተጓደለባቸውን ፍትህ በሚያካክስ መልኩና የአገሪቱን አቅም በአገናዘበ መጠን የካሳ ክፍያ ከመንግሥት እንዲያገኙ ይደረጋል።

ሸ. የውጭ ባለሃብቶች (በተለይም ትውልደ ኢትዮጵያውያን) ወደ አገሪቱ ገብተው መዋዕለ ንዋያቸውን እንዲያፈሱ የሚያስችል ሰፊ ጥረትና እገዛ ይደረጋል።

ቀ. በአገሪቱ እየተካሄደ ያለው የመሠረተ ልማት ግንባታ ሂደት በጥራትና በስፋት ለሁሉም የአገሪቱ አካባቢዎች እንዲዳረስ በሚያስችል መጠን ተጠናክሮ እንዲቀጥል የሚደረግ ሲሆን፤ በዘርፉ ውስጥ የአገር ውስጥ ተቋራጮች አቅማቸው አድጐ የጐላ ድርሻ እንዲኖራቸው ይደረጋል።

በ. የአገሪቱን የውጭ ምንዛሬ ግኝት ለሚያሰፋና አንጻራዊ ጠቀሜታቸው (Comparative Advantage) ከፍተኛ ለሆነ የኢኮኖሚ ዘርፎች ልዩ ትኩረትና ማበረታቻ ይሰጣል።

ተ. በአገሪቱ ዜጐች መካከል ፍትሃዊ የገቢ ስርጭት እንዲኖርና የዜጐችን ዓመታዊ የነፍስ ወከፍ ገቢ የሚያሳድጉ የተለያዩ ፖሊሲዎች ተግባራዊ ይደረጋሉ።

ቸ. በአገሪቱ አጠቃላይ የንግድና ኢንቨስትመንት እንቅስቃሴ ውስጥ በመረጃ አሰጣጥ፣ በግብርና ቀረጥ አተማመን፣ በመሠረተ ልማት አቅርቦት፣ በውጭ ምንዛሬ ፈቃድ፣ በብድር አሰጣጥ፣ በንግድ ፈቃድ አሰጣጥና በጨረታ አፈጻጸም ዙሪያ የሚፈጸሙ ከማንኛውም ወገንተኝነት ጋር የተያያዙ አድሏዊ አሰራሮች እንዲወገዱ የሚያስችል የአሰራር ሥርዓት ይዘረጋል።

5.2 በማኅበራዊ ጉዳዮች ዙሪያ የሚወሰዱ እርምጃዎች፤

5.2.1 የትምህርት አገልግሎትን በስፋትና በጥራት ለማዳረስ የሚወሰዱ እርምጃዎች፤

ሀ. የአገሪቱ የትምህርት ሥርዓትና መዋቅር ሙሉ በሙሉ ከማንኛውም የፖለቲካ ፓርቲ ተጽዕኖና ጣልቃ ገብነት ነጻ ሆኖ እንዲደራጅ ይደረጋል።

ለ. የአገሪቱ የትምህርት ሥርዓት አወቃቀር አሁን በስራ ላይ ካለው 8+2+2 አወቃቀር ወደ 6+2+4 ማለትም ከ1-6 የመጀመሪያ ደረጃ፣ ከ7-8 የመለስተኛ ሁለተኛ ደረጃ፣ ከ9-12 የከፍተኛ 2ኛ ደረጃ አወቃቀር እንዲቀየር ይደረጋል።

ሐ. ከአንድ እስከ አስራ ሁለተኛ ክፍል ባለው የትምህርት እርከን ማንኛውም ተማሪ ያለገደብ ደጋግሞ የመፈተንና ውጤቱን የማሻሻል መብት እንዲኖረው ይደረጋል።

መ. እያንዳንዱ ተማሪ የአንደኛ ደረጃ ትምህርትን በአፍ መፍቻ ቋንቋው የመማር መብቱ እንደተጠበቀ ሆኖ የትምህርት ሥርዓቱ በአገር አቀፍ ደረጃ ተመሳሳይ ደረጃና ጥራት ያለው እንዲሆን ይደረጋል።

ሠ. የከፍተኛ ትምህርት ተማሪዎች እንደ ትምህርቱ ዓይነትና ባህሪይ በአማካይ ለዲፕሎማ ከ2 እስከ 3 ዓመታት፣ ለመጀመሪያ ዲግሪ ከ4 እስከ 5 ዓመታት ትምህርታቸውን በጥራትና በስክነት እንዲከታተሉ ይደረጋል።

ረ. የቴክኒክና የሙያ ትምህርትና ሥልጠና ጥራቱ ይበልጥ ተሻሽሎ እንዲስፋፋ ይደረጋል። ማዕከላቱ ተከታታይ የጥራት ምዘናና የማያቋርጥ የፈጠራ ምርምር የሚካሄድባቸው እንዲሆኑ ይደረጋል።

ሰ. ከአንደኛ ደረጃ ትምህርት ቤት እስከ ዩንቨርሲቲ ደረጃ ተቀጥረው የሚሰሩ መምህራን በስፋትና በጥራት እንዲሰለጥኑ ይደረጋል፤ መምህራን ለኑሮአቸውና ለክብራቸው በሚመጥን ሁኔታ አግባብነት ያለው የደመወዝ ጭማሪና ጥቅማጥቅም እንዲያገኙ ይደረጋል።

ሸ. በአጠቃላይ የአገሪቱ የትምህርት ሥርዓት ከይድረስ-ይድረስ የዘመቻ አሰራር ወጥቶ በጥራትና በስክነት እንዲመራ ይደረጋል።

ቀ. የአገሪቱ ከፍተኛ የትምህርት ተቋማት ከማንኛውም የፖለቲካ ጣልቃ ገብነት ነጻ ሆነው በሕዝቡ መሠረታዊ ችግሮች ላይ ያተኮረ ጥናትና ምርምር የሚካሄድባቸው ጥራት ባለው የሰው ኃይልና ቁሳቁስ የተደራጁ ተቋማት እንዲሆኑ ይደረጋል።

በ. የአገር ውስጥ የከፍተኛ ትምህርት ዕድሎችና አገሪቱ ከተለያዩ የውጭ ድርጅቶችና መንግሥታት የምታገኛቸው የውጭ ትምህርት ዕድሎች ከፖለቲካ ወገንተኛነትና በማናቸውም ዓይነት አድሎ ነጻ በሆነ መንገድ ለዜጐች እንዲሰጡ ይደረጋል።

ተ. ለግል የትምህርት ተቋማት የተለያዩ ማበረታቻዎች የሚሰጡ ሲሆን፤ በዚያው መጠን የትምህርት ጥራትን በሚመለከት ከፍተኛ ክትትልና ቁጥጥር እንዲደረግባቸው የሚያስችል አሰራር ይዘረጋል።

ቸ. የትምህርት በጀት አሁን ከሚገኝባት ደረጃ ለሚቀጥሉት አምስት ዓመታት በየዓመቱ ቢያንስ በ30 በመቶ እንዲጨምር ይደረጋል።

5.2.2 የጤና አገልግሎትን በስፋትና በጥራት ለማዳረስ የሚወሰዱ እርምጃዎች፤

ሀ. የኢዴፓ የጤና ፖሊሲ በሽታን አስቀድሞ በመከላከል ዙሪያ የሚያተኩር ሲሆን፣ ከጤና ጋር በተያያዘ ልዩና ቀዳሚ ትኩረት የሚሰጣቸው ጉዳዮች ዜጐች በተለይም ህጻናት ተመጣጣኝ ምግብ እንዲያገኙ ማድረግና ሁሉም የአገሪቱ ዜጐች የመጸዳጃ ቤትና ንጹህ የመጠጥ ውሃ እንዲያገኙ ማድረግ ይሆናል።

ለ. በአገሪቱ በሠራተኛው ኃይል ላይ ከፍተኛ ጉዳት እያደረሱ የሚገኙ እንደ ኤች አይ ቪ ኤድስና ወባን የመሳሰሉ በሽታዎችን አስቀድሞ የመከላከል ስራ ልዩና ቀጣይ ትኩረት የሚሰጠው ሲሆን፣ የኤች አይ ቪ ኤድስ ህሙማን በያሉበት አካባቢ መድሃኒት በነጻ እንዲያገኙና በቂ ምግብ የማግኘት ችግር ያለባቸው የኤድስ ህሙማንም የመንግሥት ድጋፍ የሚያገኙበት ሁኔታ ይመቻቻል።

ሐ. የጤና ተቋማትን በሁሉም የአገሪቱ አካባቢዎች የማዳረሱ አስፈላጊነት እንደተጠበቀ ሆኖ ተቋማቱ በመድሃኒት፣ በባለሞያና በቁሳቁስ የተሟሉ እንዲሆኑ ይደረጋል።

መ. ከዝቅተኛ እስከ ከፍተኛ ደረጃ የሚገኙ የጤና ባለሞያዎች ቀጣይነትና ተከታታይነት ባለው መልኩ በስፋትና በጥራት እንዲሰለጥኑ ይደረጋል፤ ለጤና

ባለሞያዎች ለኑሮአቸውና ለክብራቸው በሚመጥን ሁኔታ አግባብነት ያለው የደመወዝ ጭማሪና ጥቅማጥቅም እንዲያገኙ ይደረጋል።

ሠ. በጤና መስክ ለሚሰማሩ የግል ባለሃብቶች መንግሥት የተለያዩ ማበረታቻዎችን የሚያደርግ ሲሆን፣ በአገልግሎት ጥራት አሰጣጣቸው ላይ ከፍተኛ ክትትልና ቁጥጥር ይደረጋል። በጤና ጉዳይ የሚፈጸም ማናቸውም የሞያ ሥነ-ምግባር ጥሰትና ወንጀል ላይ ከፍተኛ ቅጣት የሚያስከትል አሰራርና ሕግ እንዲኖር ይደረጋል።

ረ. በአዲስ አበባ ከተማና በዋና ዋና የክልል ከተሞች ተጨማሪ ከፍተኛ ሪፈራል ሆስፒታሎች እንዲከፈቱ ይደረጋል።

ሰ. የጤና በጀት አሁን ከሚገኝበት ደረጃ ለሚቀጥሉት አምስት ዓመታት በየዓመቱ ቢያንስ በ30 በመቶ እንዲጨምር ይደረጋል።

5.2.3 በመንግሥት አገልግሎት አሰጣጥ ዙሪያ የሚታዩ ቢሮክራሲያዊ ውጣ ውረዶችን፣ ሙስናንና ብክነትን ለማስወገድ፣ በአጠቃላይም የመልካም አስተዳደር ችግሮችን ለመፍታት የሚወሰዱ እርምጃዎች፤

ሀ. የአገሪቱ የፍትህ ተቋማትና አሰራር ሙሉ በሙሉ ከፖለቲካ ተጽእኖና ጣልቃ ገብነት ነጻ በሆነና የሞያ ብቃትን፣ መልካም ሥነ-ምግባርንና ነጻ አመለካከትን መሠረት ባደረገ አሰራር እንዲደራጁ ይደረጋል።

ለ. በፍርድ ቤትና ፍትህ ነክ በሆኑ የፖሊስ፣ የአቃቤ ሕግ፣ የፀረ-ሙስና፣ የእንባ ጠባቂና የሰብዓዊ መብት ጥበቃን በመሳሰሉ ተቋማት የሚሰሩ ባለሞያዎች በልዩ የደመወዝ ስኬል እንዲቀጠሩና ለኑሮአቸውና ለክብራቸው በቂ የሆነ ደመወዝና ጥቅማቅጥም እንዲያገኙ ይደረጋል። በእነዚህ ባለሙያዎችና ተቋማት ለሚፈጸም ወንጀል ከባድ ቅጣት የሚያስከትል አሰራርና ሕግ እንዲኖር ይደረጋል።

ሐ. ሁሉም የፍትህ ተቋማት ግልጽነት፣ ዘመናዊነት፣ ቅልጥፍናና ለሕዝቡ ተደራሽነት ባለው አሰራር እንዲደራጁ ይደረጋል።

መ. መንግሥት ለዜጎች የሚሰጣቸው ማናቸውም ዓይነት አገልግሎቶች በተለይም ከመሠረተ ልማት ጥያቄ፣ ከንግድ ፈቃድ አሰጣጥ፣ ከታክስና ግብር አከፋፈል፣ ከግንባታ ፈቃድና ከመረጃ ጥያቄ ጋር የተያያዙ የተለያዩ አገልግሎቶች ያለ ውጣ ውረድ ለሕዝቡ ቅርበት ባለው ግልጽ፣ ዘመናዊና ፈጣን በሆነ አሰራር እንዲሰጡ ይደረጋል፡፡

ሠ. ከሚኒስትር፣ ከምክትል ሚኒስትር፣ ከኮሚሽነርና በእነዚህ ደረጃ ከሚገኙ ከፍተኛ የሥልጣን እርከኖች በታች የሆኑ የመንግሥት መስሪያ ቤት ኃላፊነቶች በሙሉ ከፖለቲካ ወገንተኝነት ነጻ በሆነ መንገድ በትምህርት፣ በሞያ፣ በሥነ-ምግባርና በአገልግሎት ልምድ ብቃት የሚያዙ እንዲሆኑ ይደረጋል፡፡

ረ. በአሁኑ ወቅት እየተካሄደ የሚገኘው መሠረታዊ የስራ ሂደት ማስተካከያ እርምጃ (BPR) ጉድለቶቹና ስህተቶቹ ታርመው ተጠናክሮ እንዲቀጥል ይደረጋል፡፡ ሂደቱ ሙሉ በሙሉ ከፖለቲካ ወገንተኝነትና ተጽዕኖ ነጻ በሆነ ግልጽ አሰራርና መመዘኛ እንዲካሄድ ይደረጋል፡፡

5.2.4 የመኖሪያ ቤት ችግርን ለመፍታት የሚወሰዱ እርምጃዎች፤

ሀ. በአሁኑ ወቅት በመንግሥት እየተካሄደ የሚገኘው የኮንዶምኒየም ቤቶች ግንባታ ጉድለቶቹና ድክመቶቹ ታርመው ተጠናክሮ እንዲቀጥል ይደረጋል፡፡ በአሁኑ ወቅት በአዲስ አበባና በተለያዩ የአገሪቱ ከተሞች የኮንዶምኒየም ቤት በእጣ ለማግኘት ተመዝግበው የሚገኙ ዜጎች በመጭዎቹ አምስት ዓመታት ሙሉ በሙሉ የቤት ባለቤት ለመሆን በሚችሉበት መጠን አዳዲስ ቤቶች ይገነባሉ፡፡

ለ. በአሁኑ ወቅት በመንግሥት እየተገነቡ የሚገኙ ኮንዶምኒየሞች ተጠናክረው መቀጠላቸው እንደተጠበቀ ሆኖ በዝቅተኛ የኑሮ ደረጃ ላይ የሚገኘው የኅብረተሰብ ክፍል ከ30 ሺ ብር ባልበለጠ ገንዘብ በረዥም ጊዜ ብድር ገዝቶ ሊኖርባቸው የሚችል የጋራ መጸዳጃና ማብሰያ ያላቸው የመኖሪያ ቤቶች እንዲገነቡ ይደረጋል፡፡

ሐ. የመኖሪያ ቤት የመግዛት አቅም ወይም ፍላጐት የሌላቸው ዜጐች በወር ከ300 ብር ባልበለጠ ገንዘብ ተከራይተው ሊኖሩባቸው የሚችሉ አነስተኛ መጠን ያላቸው ቤቶች በግሉ ዘርፍ በስፋት እንዲገነቡ አመቺ ሁኔታዎች እንዲፈጠሩ ይደረጋል፡፡

መ. የመኖሪያ ቤቶችን በዝቅተኛ ዋጋ እየገነቡ በተመጣጣኝ ዋጋ የመሸጥ ስራ በመንግሥት ብቻ ሳይሆን በግል ባለሃብቶችም የሚካሄድበት ምቹ ሁኔታ ይፈጠራል፡፡ ግለሰቦች መሬትና የተለያዩ ማበረታቻዎች ከመንግሥት እየተሰጣቸው አስቀድሞ ከመንግሥት ጋር በድርድር በሚወሰን ተመጣጣኝ ዋጋ ቤቶችን እየሰሩ ለቤት ፈላጊ ዜጐች እንዲሸጡና እንዲያከራዩ የሚያስችል አሰራር እንዲኖር ይደረጋል፡፡

ሠ. ከመንግሥት የመኖሪያ ቤት ለመግዛትና ለመከራየት ሴቶችና አካል ጉዳተኞች ቅድሚያ የሚሰጣቸው መሆናቸው እንደተጠበቀ ሆኖ ባለትዳር መሆንና የልጆች ብዛት ተጨማሪ መመዘኛ እንዲሆኑ ይደረጋል፡፡

5.2.5 የአካባቢ ጥበቃንና ሌሎች ተጓዳኝ ማኀበራዊ ጉዳዮችን በተመለከተ የሚወሰዱ ልዩ ልዩ እርምጃዎች፤

ሀ. ከአካባቢ ጥበቃ አኳያ የኢዴፓ የመጀመሪያ ትኩረት በጥናትና በእቅድ ላይ የተመሰረተና ዘላቂነት ያለው ከፍተኛ የደን ልማት ስራ በአገሪቱ እንዲኖር ማድረግ ይሆናል፡፡

ለ. እያንዳንዱ በመንግሥትም ሆነ በግል የሚካሄድ የልማት ፕሮጀክት ከአካባቢ ደህንነት አኳያ የሚኖረው ተጽዕኖ በጥንቃቄ እንዲመዘን የሚያስችል አሰራር ይዘረጋል፡፡

ሐ. በአሁኑ ወቅት እየተሠራ የሚገኘውን የኤሌክትሪክ ኃይል የማመንጨት ስራ የበለጠ አጠናክሮ በመቀጠል የአገሪቱ የኃይል አቅርቦት በከፍተኛ ፍጥነት ከማገዶ እንጨትና ከነዳጅ የጸዳ እንዲሆን ይደረጋል፡፡

መ. በአገሪቱ የሚገኙ በነዳጅ የሚሰሩ የተለያዩ ጀነሬተሮችና ማሽነሪዎች በኤሌክትሪክ ኃይል የሚተኩበት ሁኔታ ይመቻቻል።

ሠ. ከ10 ዓመት በፊት የተመረቱ ተሽከርካሪዎች ወደ አገር ውስጥ እንዳይገቡ የሚከለከል ሲሆን አዳዲስ መኪናዎች ወደ አገር ውስጥ እንዲገቡ የሚያበረታታ ከፍተኛ የቀረጥ ቅናሽ ይደረጋል።

ረ. የድምጽ ብክለትን ጨምሮ ማናቸውንም ዓይነት የአካባቢ ብክላ ለመከላከል ወይም በከፍተኛ መጠን ለመቀነስ የሚያስችል ከአገሪቱ ተጨባጭ ሁኔታ ጋር የተገናዘበ ሕግና አሰራር እንዲኖር ይደረጋል።

ሰ. በዋና ዋና ከተሞች በእያንዳንዱ ክፍለ ከተማ አንድ መለስተኛ ሁሉን አቀፍ የስፖርት ማዘውታሪያ ስታዲዮም፤ በገጠር ቢያንስ በእያንዳንዱ ወረዳ አንድ አነስተኛ ሁሉን አቀፍ የስፖርት ማዘውተሪያ ስታዲየም እንዲገነባ ይደረጋል።

ሸ. በእያንዳንዱ የአገሪቱ ቀበሌዎች አንድ የመጽሐፍ ቤትና የኢንፎርሜሽን ማዕከል፣ የህጻናትና የወጣቶች የመዝናኛ ማዕከል እንዲደራጅ ይደረጋል። በዚህ ተግባር ላይ ለሚሳተፉ የግል ባለሃብቶች የተለያዩ ማበረታቻዎች ይደረጋሉ።

ቀ. እድሜአቸው ከ18 ዓመት በታች ለሆኑ ታዳጊ ወጣቶች ጫትን ጨምሮ ማንኛውንም ዓይነት አደንዛዥ ዕጽ፣ ትምባሆና የአልኮል መጠጥን መሸጥን በጥብቅ የሚከለክልና ከፍተኛ ቅጣት የሚያስከትል ሕግ እንዲወጣ ይደረጋል።

በ. የሁሉም የአገሪቱ የከተሞች ፕላን በቂ የሕዝብ የመናፈሻ ቦታዎችን፣ የቆሻሻ ማስወገጃ ስፍራዎችን፣ የቄራ አገልግሎትን፤ የገበያ ቦታዎችን፤ የመኪና ማቆሚያ ቦታዎችን፣ የስፖርት ማዘውተሪያ ቦታዎችን፣ የእግረኛ መንገዶችንና የአካል ጉዳተኞች መተላለፊያ መንገዶችን በበቂ ሁኔታ ያካተተና ያገናዘበ እንዲሆን ይደረጋል።

ተ. በአገሪቱ ከተሞች አገልግሎት የሚሰጡና የአገሪቱን ዋና ዋና ከተሞች እርስ በርስ የሚያገናኙ፣ ከመሬት በላይና በታች የትራንስፖርት አገልግሎት መስጠት የሚችሉ የባቡር መስመሮች በስፋት እንዲዘረጉ ይደረጋል።

ቸ. መንግሥት ለአገሪቱ በጐ ባህሎች መጠበቅና ለሥነ-ጥበብ መስፋፋት ልዩ ትኩረት ይሰጣል። የአገር ውስጥ ፊልሞች፣ ቲያትሮች፣ ሙዚቃዎች፣ ስዕሎች፣ ቅርጻ ቅርጾችና በአጠቃላይ የህትመት ውጤቶች እንዲዳብሩና እንዲስፋፉ መንግሥት ከፍተኛ እገዛ የሚያደርግበት አሰራር እንዲኖር ይደረጋል።

5.3 በፖለቲካ ጉዳዮች ዙሪያ የሚወሰዱ እርምጃዎች

በፖለቲካ ረገድ የኢዴፓ ቀዳሚ አጀንዳ በአሁኑ ወቅት የሚታየው አንጻራዊ ሰላምና መረጋጋት እንደተጠበቀ ሆኖ የአገሪቱ ሰላምና መረጋጋት ወደኂላ ሊመለስ በማይችልበት ደረጃ አስተማማኝና ዘላቂ ሆኖ እንዲቀጥል ማድረግ ነው። ይህንንም ዓላማ ለማሳካት በአንድ በኩል በአገር ውስጥ ጠንካራ ብሔራዊ መግባባት በመፍጠር የፖለቲካ መረጋጋትን ማምጣት፣ በሌላ በኩል ደግሞ ከጐረቤት አገሮች ጋር የጋራ ጥቅምን መሠረት ያደረገ ጤናማ ግንኙነት መፍጠር የፓርቲው ቀዳሚ ተግባራት ይሆናሉ። በአገሪቱ አስተማማኝና ዘላቂ ሰላምና መረጋጋት እንዲመጣ የሚከተሉት እርምጃዎች ይወሰዳሉ።

ሀ. የሕግ የበላይነት በወረቀት ላይ ብቻ ሳይሆን በተግባር በአገሪቱ እንዲከበር፣ የዜጐች የግልና የቡድን ሰብዓዊና ዴሞክራሲያዊ መብቶች ሙሉ በሙሉ በተግባር እንዲከበሩ ይደረጋል።

ለ. የመንግሥት መገናኛ ብዙሃን ከማንኛውም የፖለቲካ ድርጅት ተጽዕኖ ነጻ በሆነ ገለልተኛ ቦርድ እንዲተዳደሩ ይደጋል። በሚቀጥሉት አምስት ዓመታት ከ5 ያላነሱ የግል ቴሌቪዥን ጣቢያዎችና፣ የተለያዩ የመካከለኛና የአጭር ሞገድ ስርጭት ያላቸው የግል ሬዲዮ ጣቢያዎች እንዲኖሩ የሚያስችል ጥረት ይደረጋል። የጋዜጠኝነት ሥነ-ምግባርም አክብረው የሚሰሩ የግል ፕሬሶች የሕዝብ ተደራሽነታቸው የበለጠ እንዲጠናከር የሚያስችል ማበረታቻ ይደረግላቸዋል።

ሐ. የአገሪቱን ሕጎች አክብረው በሰላማዊ መንገድ ለሚንቀሳቀሱ የፖለቲካ ፓርቲዎች፣ የሙያ ማኀበራትና ኀብረተሰቡን የሚጠቅሙ ሲቪክ ማኀበራትና የበጐ አድራጐት ድርጅቶች በነጻነት መደራጀትና መንቀሳቀስ የሚችሉበት ምቹ ሁኔታ በአገሪቱ እንዲፈጠር መንግሥት ከፍተኛ እገዛ ያደርጋል፡፡

መ. በአገሪቱ የትጥቅ ትግል የሚያካሂዱና በስደት የሚገኙ የፖለቲካ ኃይሎች ወደ አገሪቱ እንዲገቡና ሰላማዊ የፖለቲካ መድረኩን እንዲቀላቀሉ ጥሪና ጥረት ይደረጋል፡፡ ጥሪውን በተቀበሉ የፖለቲካ ኃይሎች መካከል ብሔራዊ እርቅ እንዲፈጠር የሚያስችል የእርቀ ሰላም መድረክ ይዘጋጃል፡፡

ሠ. በአገሪቱ በስራ ላይ የሚገኙ የዴሞክራሲ ተቋማትና ሕግጋቶች በሕዝብ ተሳትፎና ውሳኔ ነጻ፣ ገለልተኛና ብቁ መሆን የሚያስችላቸው የማሻሻያ እርምጃዎች ይወሰዳሉ፡፡

ረ. በአገሪቱ ከፖለቲካ ጋር በተያያዘ ምክንያት በማረሚያ ቤት የሚገኙ ዜጐች ሙሉ ምህረት እንዲያገኙ፤ በደረቅ ወንጀል ተፈርዶባቸው በማረሚያ ቤት የሚገኙ ዜጐች ደግሞ ከፈጸሙት የወንጀል ዓይነትና ከተፈረደባቸው የቅጣት መጠን ጋር የተገናዘበ፤ እንዲሁም በማረሚያ ቤት ቆይታቸው ያሳዩትን ስነ-ምግባርና የመታረም ባህሪ ግምት ውስጥ ያስገባ ምህረት እንዲያገኙ ይደረጋል፡፡

ሰ. በአገሪቱ ያለው የማረሚያ ቤቶች አሠራር የቅጣት ማስፈጸሚያ ብቻ ሳይሆን ታራሚዎች ከጥፋታቸው ታርመው አገርንና ሕዝብን የሚጠቅሙ ዜጐች እንዲሆኑ በሚያስችል ሁኔታ እንዲደራጁ ይደረጋል፡፡

5.3.1 ለአገሪቱ አንድነት መጠናከርና ለተሻለ የኢኮኖሚ ዕድገት የሚያበቁ ሕገ-መንግሥታዊ ማሻሻያዎች ማድረግ፤

የአገሪቱ ሕገ-መንግሥት በሚፈቅደው መሠረትና በሕዝብ ውሳኔ ሲሻሻሉ ከሚገባቸው ሕገ-መንግሥታዊ ጉዳዮች ዋና ዋናዎቹ የሚከተሉት ይሆናሉ፡፡

ሀ. በኢትዮጵያ ሕገ-መንግሥት ቡድኖች ሳይሆኑ እያንዳንዱ የአገሪቱ ዜጋ የአገሪቱ ባለቤት መሆኑ እንዲረጋገጥ ይደረጋል፡፡

ለ. የፌደሬሽን ምክር ቤት እንደ ሌሎች አገሮች ሴኔቶች ሕግ የማውጣት ሥልጣን እንዲኖረውና የአገሪቱን አንድነት የሚያጠናክር ተዋጽኦና አሠራር እንዲኖረው ይደረጋል፡፡

ሐ. በፌደሬሽን ምክር ቤት ክልሎች በሕዝብ ተመራጭ በሆኑ ተወካዮቻቸው አማካኝነት ተመጣጣኝ ውክልና እንዲኖራቸው ይደረጋል፡፡

መ. ሕገ-መንግሥትን የመተርጐም መብት የፌደሬሽን ምክር ቤት መሆኑ ቀርቶ እራሱን የቻለና በነጻነት የሚሰራ ሕገ-መንግሥትን የመተርጐም መብት ያለው ሕገ-መንግሥታዊ ፍርድ ቤት እንዲቋቋም ይደረጋል፡፡

ሠ. የአገሪቱ ጠቅላይ ሚኒስትር ከሁለት ጊዜ በላይ በድጋሚ እንዳይመረጥ የሚያስችል ገደብ እንዲኖር ይደረጋል፡፡

ረ. በቆዳ ስፋታቸውና በሕዝብ ብዛታቸው ተመጣጣኝነት ያላቸው ክልሎች እንዲኖሩ ይደረጋል፡፡ ክልሎችን ለማዋቀር የሕዝቡ አብሮ የመኖር ታሪካዊ ትስስር፤ ብሐረሰብአዊ ማንነትና ቋንቋ፤ አስተዳደራዊ አመችነት፣ ኢኮኖሚያዊ አመችነት፣ የቆዳ ስፋትና የሕዝብ ብዛት እንደየአካባቢው ተጨባጭ ሁኔታ በጋራና በተናጠል በመስፈርትነት ጥቅም ላይ ይውላሉ፡፡

ሰ. ክልሎች በታክስ አሰባሰብና በተፈጥሮ ሃብት ባለቤትነትና አስተዳደር ትርጉም ያለው መብት እንዲኖራቸው ይደረጋል፡፡

ሸ. ክልሎች ከማንኛውም ቀጥተኛና ቀጥተኛ ያልሆነ ተፅጽኖ ነጻ ሆነው የራሳቸውን ጉዳይ በራሳቸው የመወሰን የማይሸራረፍ መብት ይኖራቸዋል፡፡ ነገር ግን በመላው የዓለም አገሮች እንደሚታየው ሁሉ የኢትዮጵያም ሕገ-መንግሥት የመገንጠል መብትን የማያካትት እንዲሆን ይደረጋል፡፡

ቀ. የመሬት ባለቤትነት ጉዳይ ሕገ-መንግሥታዊ ድንጋጌ መሆኑ እንዲቀር ይደረጋል፡፡ መሬት እንደየአካባቢው ሁኔታ በሦስት ዓይነት አማራጭ ስሪት ማለትም በግል፣ በጋራና በመንግሥት ባለቤትነት የሚያዝበት አማራጭ እንዲኖር ይደረጋል፡፡ በአሁኑ ወቅት በአርሶ አደሩ ይዞታ ስር የሚገኙ የገጠር

መሬቶችና በከተሞች ዜጐች መኖሪያ ቤት ወይም ሌላ ግንባታ ያካሄዱባቸው መሬቶች በሙሉ ከተሟላ የባለቤትነት መብት ጋር የግል ንብረት እንዲሆኑ ይደረጋል፡፡

በ. ሕገ-መንግሥቱን የማሻሻል ዕድል አሁን ካለው ግትር አሰራር ወጥቶ በተወካዮች ምክር ቤትና በፌደሬሽን ምክር ቤት 2/3ኛ ድምጽና ከክልል መንግሥታት 2/3ኛዎቹ በአብላጫ ድምጽ ሲደግፉት የሚሻሻልበት አሰራር እንዲኖር ይደረጋል፡፡

5.4 የውጭ ጉዳይን በተመለከተ ኢዴፓ ትኩረት የሚሰጣቸው ጉዳዮች፤

ሀ. ኢትዮጵያ ለአጠቃላይ የኢኮኖሚና የፀጥታ ህልውናዋ ዋስትና የሚሆን የባህር በር እንዲኖራት የሚያስችል ሰላማዊ፣ ህጋዊና ዲፕሎማሲያዊ ትግል ይደረጋል፡፡

ለ. በውጭ አገር የሚኖሩና በተለያየ ምክንያት ዜግነታቸውን የቀየሩ ትውልደ ኢትዮጵያውያን የተሟላ የኢኮኖሚና የፖለቲካ መብት ባለቤት ለመሆን የሚያስችላቸው የጥምር ዜግነትን የሚፈቅድ ሕግ እንዲኖር ይደረጋል፡፡

ሐ. የኤርትራንና የኢትዮጵያን ሕዝብ ግንኙነት የሚያጠናክሩ፣ በሂደትም ሁለቱ ሕዝቦች ወደ ታሪካዊ አንድነታቸው እንዲመለሱ የሚያስችል ሕጋዊና ሰላማዊ የሆነ፣ የሁለቱን አገሮች ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ትስስር የሚያጐለብት ጥረት ይደረጋል፡፡

መ. ጐረቤታችን የሆነችው ሶማሊያ የተረጋጋ መንግሥትና ሥርዓት እንዲኖራት ኢትዮጵያ አስፈላጊውን ድጋፍ ታደርጋለች፡፡ በሶማሊያ፣ በኤርትራና በደቡብ ሱዳን አካባቢ የኢትዮጵያን ጥቅም የሚነኩ እንቅስቃሴዎች እንዳይጠናከሩም አስፈላጊው ጥንቃቄና ጥረት ሁሉ ይደረጋል፡፡

ሠ. ኢትዮጵያ ከጐረቤቶችዋ ጋር ያላት የድንበር ውዝግብ የጋራ ጥቅምን መሠረት ያደረገ ዘላቂ መፍትሄ እንዲያገኝ ይደረጋል፡፡ የድንበር ተሻጋሪ

ወንዞች ጉዳይ የጋራ ጥቅምን መሠረት ያደረገ ዓለም አቀፍ ስምምነት እንዲደረግበት ይደረጋል፡፡ ኢትዮጵያ ከጐረቤቶቿ ጋር ጥብቅ የፖለቲካ፣ የባህልና የኢኮኖሚ ትስስር እንዲኖራት ይደረጋል፡፡

ዛሬም ይቻላል!!!

ኢዴፓ የዛሬውና የወደፊቱ ፓርቲ!

የካቲት 2002 ዓ.ም

አዲስ አበባ